

Dnr: 85/2023
2023-10-30

YTTRANDE 2023-10-30
Utbildningsdepartementet
u.registrator@regeringskansliet.se
U2023/01467

Underlag avseende regeringens forsknings- och innovationspolitik

Sammanfattning

Röda Korsets Högskola (RKH) har blivit inbjuden att inkomma med underlag inför regeringens forsknings- och innovationspolitiska proposition. Röda Korsets Högskola bedriver sjuksköterskeutbildning och specialistsjuksköterskeutbildning, som är såväl samhällsbarande som bristyrkesutbildningar. Underlaget innehåller synpunkter utifrån att vi som enskild utbildningsanordnare ska ha samma förutsättningar som statliga lärosäten att bedriva utbildning och forskning av internationellt hög kvalitet, vilket är avgörande för Sveriges kompetensförsörjning.

Röda Korsets Högskolas ställningstagande

Röda Korsets Högskola (RKH) har fått möjligheten att inkomma med underlag till regeringens kommande forsknings- och innovationspolitiska proposition -U2023/01467. Fokus för regeringens forsknings- och innovationspolitik är excellens, internationalisering och innovation.

Röda Korsets Högskola bedriver sjuksköterskeutbildning och specialistsjuksköterskeutbildning, som är såväl samhällsbarande som bristyrkesutbildningar. Utbildning och forskning av hög kvalitet är avgörande för Sveriges kompetensförsörjning och både utbildning och forskning ska bedrivas effektivt. Forskningsförankring är en naturlig del av all utbildning. Lärosäten ska ha goda förutsättningar att nyttiggöra forskningsresultat och den akademiska friheten ska främjas, värnas och bidra till ett öppet samhälle.

Dnr: 85/2023
2023-10-30

Finansiering av forskning för enskilda utbildningsanordnare

RKH som enskild utbildningsanordnare har inte samma förutsättningar som statliga lärosäten vilket innebär att RKH ska bedriva utbildning med samma höga kvalitet som statliga lärosäten men med sämre finansiella förutsättningar.

Likvärdiga anslag

Det är av yttersta vikt att enskilda utbildningsanordnare, såsom RKH, ska få likvärdiga anslag som statliga lärosäten för att bedriva vårutbildningar som leder till av Socialstyrelsen utfärdad legitimation och med skyddad yrkestitel. En forskningsanknuten utbildning av hög kvalitet kräver samma finansiering oavsett huvudman för att ge studenterna likvärdiga villkor och förutsättningar. Trots det är inte kostnadsersättningen likvärdig utan vi som enskild utbildningsanordnare erhåller motsvarande 68 % av vad statliga lärosäten gör.

Momskompensation

Som enskild utbildningsanordnare har RKH inte avdragsrätt för ingående mervärdesskatt. Högskolan tilldelas i dag, via anslaget, en kompensation för de kostnader som högskolan har för mervärdesskatt på verksamhetsförlagd utbildning och för inhyrda lärare. När det gäller kostnader för mervärdesskatt på andra varor och tjänster inom högskolans verksamhet, som uppgår till omkring fyra miljoner kronor årligen, erhålls ingen sådan kompensation. Detta spär ytterligare på skillnaderna, gällande de ekonomiska förutsättningar, som råder mellan statliga och enskilda lärosäten. Röda Korsets Högskola önskar erhålla kompensation för mervärdesskatt enligt den modell som redan finns för vissa lärosäten som styrs via stiftelser.

Externa forskningsanslag

En ytterligare försvårande omständighet rörande forskningsfinansiering är förutsättningarna för att erhålla externa forskningsanslag. Forskning kan inte enbart bedrivas genom de statsanslag lärosätet erhåller, utan extern forskningsfinansiering har också en betydande roll för kvalitet och utveckling av utbildning. Huvudämnet i de utbildningar vi bedriver, d.v.s. sjuksköterskeutbildning och specialistsjuksköterskeutbildningar med tre olika inriktningar, är omvårdnad vilket betyder att omvårdnadsforskning krävs för att säkerställa en hög kvalitet i utbildningarna. Det är ett välkänt problem att det är mycket svårt att erhålla externa forskningsanslag för omvårdnadsforskning då den ofta bedöms på samma grunder som medicinsk forskning. Vetenskapsrådet, Forte och Vinnova har endast beviljat

ett fåtal omvårdnadsprojekt under de senaste åren. Det försvårar lärosätets möjligheter att erhålla externa forskningsanslag för forskning i utbildningarnas huvudområde.

Satsning mot examensrätt för forskarutbildning

RKH har idag inte examensrätt för forskarutbildning. För att kunna erhålla detta på längre sikt genomförs ett antal strategiska satsningar på högskolan. Dels görs en satsning för att bygga en bra forskningsmiljö för disputerade lärare och

doktorander vid högskolan, dels görs en satsning för att säkerställa kompetensförsörjningen på kort- och lång sikt. Detta är satsningar som kostar såväl tid som resurser. Även utan examensrätt för forskarutbildning, behöver RKH säkerställa en god forskningsmiljö för lärosätets forskare. En strategisk satsning är att skapa ett strukturerat, formaliserat, samarbete med ett eller fler lärosäten som har examensrätt för forskarutbildning. Det skulle möjliggöra kompetensutveckling för disputerade lärare genom handledning av doktorander och undervisning i forskarutbildningskurser samt möjliggöra kompetensutveckling för redan anställda adjunkter i form av forskarutbildning. Möjligheten till kompetensutveckling är viktig för att säkerställa lärosätets kompetensförsörjning på både kort- och lång sikt. Satsningen i form av ett eller flera samarbeten med andra lärosäten möjliggör inte enbart en kompetensutveckling av RKH:s lärare utan det möjliggör också samverkan i form av sampublicering, ansökan av gemensamma forskningsanslag, mobilitet bland lärare och spridning av forskning lärosätena emellan. Den strukturerade satsningen bidrar även till att bygga den egna forskningsmiljön. Ytterligare satsningar som genomförs för att bygga vår forskningsmiljö och stärka forskningsinriktningen är rekrytering av en gästprofessor, samt att inrätta ett antal postdoktjänster som våra forskare kan söka medel för och därmed meritiera sig ytterligare. Det kommer också att finnas möjlighet att söka interna forskningsanslag för att underlätta etablering av projekt.

En utbildningsaktör i expansion för framtida utmaningar

Röda Korsets Högskola är i en utvecklingsfas där vi arbetar aktivt med att genomgående ha forskningsanknutna utbildningar av mycket hög kvalitet och med relevans för vårdens framtida behov. Vi satsar på kort- och långsiktig strategisk kompetensförsörjning utifrån det. En kortsiktig strategisk satsning krävs för att det ska finnas ett tillräckligt antal disputerade lärare för att möjliggöra en forskningsanknuten utbildning av hög kvalitet. En långsiktig strategisk satsning är viktig för att på sikt ha ett

Dnr: 85/2023
2023-10-30

tillräckligt antal lektorer, docenter och professorer för att kunna ansöka om examensrätt för forskarutbildning. Vårt inspel till forsknings- och innovationspolitiska propositionen baseras på att vi ska kunna bidra optimalt till att utbilda för samhället avgörande vårdprofessioner. För att ha förutsättningar att göra detta behövs likvärdiga ekonomiska förutsättningar som för de statliga lärosätena.

Huddinge den 30 oktober 2023

Susanne Georgsson
Rektor
Röda Korsets Högskola